

REZUMAT

Prezentul demers de cercetare desfășurat în cadrul tezei de doctorat cu titlul *Ipostaze ale iubirii în pictura contemporană* pornește, pe de o parte, de la preocupările personale ca artist plastic și pe de altă parte, de la analizarea formelor sub care tema iubirii și diferitelor sale fețe se manifestă în contextul artei contemporane. Interesul asupra temei pornește de la prezumția că iubirea reprezintă o formă de încununare a existenței umane, care oferă omului un refugiu în fața existenței tumultuoase. Iubirea este acel punct de referință, care ne conferă echilibru, ne face să visăm, ne inițiază în căutarea de sine, în vederea înțelegerii propriei persoane.

Forță primordială, plasată la originea universului, iubirii i-a fost atribuită din totdeauna, capacitatea de a depăși limitele condiției umane în vederea apropierii de marile enigme existențiale. Prin dragoste, omul își depășește limitele izolării în Univers, iubind nu comitem simplul act de împărtășire unei alte ființe, ci redimensionăm lumea, adâncindu-ne tot mai mult în individualitatea proprie. Omniprezentă în întreaga istorie a creației, tema iubirii se regăsește în artele plastice, în literatură, sau muzică, sub diferite ipostaze. Aflate în permanență sub auspiciul transformării epocilor, a schimbărilor contextelor istorice, a normelor stilistice, a schimbărilor sociale, prin alegerea propriilor obiceiuri și coduri morale, sentimentele și-au păstrat întotdeauna aceeași valoare. În societatea în care trăim se vorbește adeseori despre iubire, existând convingerea că aceasta ar reprezenta rostul și încununarea oricărei vieți, atribuindu-i-se justificarea și împlinirea oricărui lucru.

Conform Xeniei Osthelder, în *Sexualia from Prehistory to Cyberspace*, fiecare generație își are propriul stil/comportament de a iubi, propriul mod de interpretare a iubirii, propriul erotism și mod de percepere a sexualității corporale. În prezenta lucrare am urmărit a evidenția modul în care percepția asupra iubirii a fost influențată de modificarea raportului dintre suflet și corp. În societatea occidentală a supraconsumului, corpul se identifică cu sufletul și sexualitatea, glorificându-i-se această supremație prin omniprezența în toate mediile artistice, în cultura de masă, în reclamele televizate și reviste, extinzând domeniului public viața privată.

În contemporaneitate, registrul semnelor s-a modificat, conform lui Aurel Codoban, sfera intimității și a corporalității sunt extinse, în timp ce noțiunea de intimitate este redefinită,

prin transformarea corpului în ‘obiect’ și comercializarea acestuia. Prin comercializarea trupului, și decorporalizarea acestuia, ne vine în minte întrebarea cum este posibil să vorbim despre suflet fără a vorbi în același timp despre corp? În societatea contemporană, sexualitatea a devenit propriul semn, aceasta nu mai este mascată, se autoreprezintă. Validarea sexualității ca semn se produce în contextul comunicării corporale. Acest tip de discurs, conferă valoarea de ‘iubire adevărată’ sexualității. Totul devine mult mai experimental, mai puțin aprioric, apare o formă de iubire, în care iubitul are rolul de partener de dezvoltare și de exerciții sexuale. Sexualității îi este negat misterul, devenind o simplă deprindere care trebuie învățată. Această permisivitate sexuală, acordă sexualității statutul de formă de socializare, comercializând corpul prin transformarea sex-ului în marfă. Acest discurs a afectat modul de percepere al eternității propuse de tipul iubirii-pasiune, în care ideea unei iubiri veșnice, până la adânci bătrâneți, este redefinită. Imaginea iubirii, considerată echivalentul eternității unei relații, este alterată, lipsește misterul, se pierde treptat caracterul aprioric, transcendental. Viziunea care ne este propusă de societatea supraconsumului este cea a unei iubiri percepută ca substitut al datoriei morale, în timp ce locul ei a fost luat de plăcere.

Iubirea ca și practică socială și culturală supune atenției corpul, deoarece corpul este principalul mod în care un suflet se dezvăluie celuilalt, corpul devine astfel un simulacru al sufletului. În accepția tradițională, iubirea își propunea căutarea acelui suflet pereche, care să-l împlinească și întregască pentru a forma un tot. Putem extinde această afirmație la nivelul corpului pereche, a celuilalt eu-complementar, care conferă întregirea și identificarea cu Absolutul. Referindu-ne la modul de abordare a noilor generații, acestea au înlocuit în prezent unitatea cu diferența și diversitatea, ca și cum corpul ar fi cel care transmite toate sentimentele și nu sufletul. În prezent, senzațiile resimțite de corp primează sentimentelor, sufletului.

În prezenta cercetare am urmărit aspecte ale percepției corpului ca simulacru al sufletului și transmițător al emoțiilor artiștilor contemporani, a propriei intimități, senzualități și sincerități. Astfel prezenta lucrare este structurată, pe lângă partea introductivă și cea a concluziilor, în patru capitole. Cercetarea se deschide prin prezentarea termenilor cheie dezbaterii prezentei teze, în primul capitol am consemnat aspecte generale referitoare la formele pe care iubirea le-a întrupat în diverse mituri sau legende celebre.

Un moment cheie pe care îl considerăm definitoriu în descrierea temei iubirii îl constituie mitul lui eros din filozofia greacă. În filozofia greacă există patru termeni care definesc tipurile de iubire, eros, philia, storge și agape. Eros este considerat a fi echivalentul

iubirii chinuitoare, aflată la baza relațiilor amoroase din cadrul cuplului. Eros nu se referă doar la relația de iubire dintre doi oameni, care devin unul pentru celălalt obiecte ale dorinței; se referă totodată la iubirea veșnică, primordială. Pentru a ilustra tipurile de iubire am recurs prezente în filosofia greacă vom recurge la consemnarea mitului nașterii lui Eros, în opera lui Platon, *Banchetul*. Platon ne oferă un înțeles simbolic al sentimentului iubirii. Platon ne dezvăluie treptat tipurile de iubire, în dialogurile purtate de personajele sale, referindu-se la iubirea conferită de tradiție, iubirea pământească și cerească, iubirea dădătoare de echilibru și armonie, iubirea prezentă în comedii sau iubirea resimțită de un tânăr îndrăgostit. Platon asociază Erosul cu binele și frumusețea, iubirea fiind creatoare de frumos în năzuința de a dobândi binele pentru eternitate.

Tipologia iubirii s-a raportat la diferite perioade istorice, toate popoarele lumii au cunoscut cultul iubirii, personificându-l prin diferite reprezentări ale unor zeități. În continuare am consemnat unele dintre primele forme de divinizare ale iubirii, sub înfățișarea unor statuete preistorice feminine având formele sexualității exagerate; a zeiței Inanna denumită și Iștar, din civilizația babiloniană; zeița Isis, din civilizația Egiptului Antic, Cupidon și Venus din Grecia Antică. Tiparul reprezentărilor acestor zeități împrumută elemente din existența umană, ele au luat naștere ca simbol al personificării sentimentelor umane, al frământărilor intime, prin elevarea acestor trăiri la nivel mistic. Imagini simbolice, aceste zeități, au devenit sursă de inspirație pentru artiști, dar și pretext pentru operele de artă. Prin divinizarea acestor personaje mitologice este subliniat triumful iubirii ca forță irezistibilă, căreia nu te poți opune, ea biruindu-te.

Tema iubirii a constituit o sursă de inspirație pentru numeroase mituri și legende, încă de la începutul umanității, acestea au surprins diverse ipostaze/ fețe ale dragostei, de la perpetua căutare a sufletului pereche, iubirea neîmplinită, la iubirea pasională, mistuitoare. În prezenta cercetare am avut în vedere o serie de mituri referitoare la imaginea iubirii, aceasta poate fi pătimașă, vulgară, platonice, mistică, iresponsabilă, furtunoasă, având la bază întotdeauna dorința de unitate în vederea accederii divinului. Mitul androginului, bazat pe motivul căutării sufletului pereche se regăsește în povestea biblică a lui Adam și Eva. Triunghiul amoros, viziune a adulterului în cadrul relațiilor conjugale, se regăsește în mitologie la cuplul Venus și Marte, surprinși de Vulcan. Mitul iubirii care trebuie să depășească diverse obstacole pentru a se putea împlini este ilustrat de cuplul Amor și Psyche. Iubirea mistuitoare, interzisă și care nu se poate împlini este ilustrată în mitul lui Tristan și Isolda și Romeo și Julieta. Iubirea plasată mai presus de viață și de moarte este conturată în opera lui Dante Aligheri, *Divina Comedie*,

în care acesta plasează imaginea persoanei iubite în grădina Paradisului, mistificând imaginea acesteia. Literatura ne oferă două povești considerate esențiale în definirea imaginii cuceritorului, cea a lui Don Juan și Cassanova.

Tematica iubirii a fost reprezentată în strânsă dependență de ideea de frumusețe și senzualitate corporală de-a lungul istoriei artelor. În cel de-al doilea capitol al prezentei lucrări, ne-am propus să analizăm corpul din perspectiva sufletului, ca receptacol al emoțiilor pe care artiștii le-au transpus în artă.

Vom consemna aspecte referitoare la corp, de la reprezentarea Greciei Antice, ca ideal al frumuseții, la cel al Evului Mediu aflat sub auspiciul normelor Bisericii, perceput în strânsă dependență cu păcatul și delictul sexual, la cel al modernității, supus deconstrucției și cel al epocii contemporane, al sexualizării. Potrivit lui Alain Corbin, erotizarea corpului contemporan se bazează pe conceptul narcisismului, pe dorința neconținută de a avea un corp desăvârșit, perfectibil, având ca și consecință transformarea corpului în obiect de contemplare și investigare. Având în vedere transformările pe care le-au adus noile tehnologii în societatea contemporană, împreună cu dezinhibarea corpurilor, și apariția pornografiei, vom urmări a ilustra modul în care corpul s-a metamorfozat din obiect al artei în mediu artistic.

Corpul devine mediu de exprimare a pulsuniilor cele mai intime ale vieții și mijloc de referință pentru artiști. Odată cu începutul secolului XX, în contextul înlăturării inhibițiilor și a etalării publice a corpului feminin va avea loc o renaștere a sexualității corpului a căror efecte se vor resfrânge și asupra vieții intime. Folosirea corpului artistului ca subiect al artei, începând cu anii '60 se datorează subiectivității și problematicei capitalismului, care impunea indivizilor să se supună unor imperative precum producția, consumul și ordinea, într-o societate bazată pe ideea de comoditate și continuă schimbare. Acest tip de capitalism se bazează pe relația corp- sine, pe simulacrul stabilit în relația celor două.

Vom prezenta în continuare modul în care anumiți artiști, folosindu-se de practici contemporane, performance, fotografie, pictură, video și sculptură, relaționează din punct de vedere al intimității, a propriei identități sau sentimente, cu idei precum corporalitate, sexualitate, erotism și senzualitate. În societatea contemporană spațiul intim devine spațiu public. Dacă mai demult sexualitatea era un aspect care trebuie ascuns, acum acesta ni se dezvăluie sub diferitele ei forme, adaptabilă și mereu schimbătoare. Imaginea corpului, omniprezentă în căutările unor artiști contemporani precum Cindy Sherman, Jenny Saville, Nan Goldin, Berlinde de Bruyckere, Pipilotti Rist, Jeff Koons etc. este supusă transformărilor

și întrebărilor referitoare la propria persoană în contextul social și privat. Corpul devine egalul identității personale, exprimând suma crezurilor și dorințelor noastre, fiind reperul la care ne raportăm în încercarea de a ne înțelege, a ne distinge și a percepe relația noastră cu ceilalți.

Cindy Sherman ilustrează în mod ironic efortul constant al omului contemporan de a se menține mereu tânăr și frumos. Propriul corp devine instrument în procesul artistic de abordarea a stereotipurilor legate de feminism, sexualitate și adicție, prin interpretarea diverselor roluri, cum ar fi cel de femeie fatală, seducătoare, sau femeie vulnerabilă. Artista se metamorfozează rând, pe rând într-o multitudine de personaje, explorându-și limitele propriului corp.

Nan Golding, printr-o abordare marcată de sensibilitate, supune observației partea ascunsă a vieții personale prin intermediul fotografiei. Opera artistei se prezintă asemenea unui memorial al iubirii pentru persoanele dependente de droguri sau victime ale SIDA, pentru victimile abuzurilor amoroase sau pentru cei aflați în căutarea unei identități proprii. Corpurile în fotografiile lui Nan Golding, ne sunt descrise din perspectiva vieții de cuplu, artista realizând o cronică a echilibrului vieții în doi, a dependențelor sexuale și a autonomiei persoanei, în contextul dificultății normelor și a rolurilor de îndeplinit în societate.

Opera lui Robert Mapplethorpe este axată pe reprezentări de nuduri erotice, feminine sau masculine, flori și portrete de celebrități. În fotografiile sale, corpul devine mijloc de exprimare a obsesiei pentru sexualitate și neliniștea morții.

Corpurile pictoriței Jenny Saville deconstruiesc stereotipurilor de frumusețe și erotism legate de imaginea femeii, dezvăluindu-ne frumusețea naturală a acestora. Autoportretele intime și nudurile supraponderale, de mari dimensiuni, oferă o abordare încărcată de feminitate și senzualitate picturală.

Instalațiile video ale artistei Pipilotti Rist prezintă aspecte intime, precum vise neîmplinite, deziluzii, regrete sau iubiri eșuate, pe care le transpune într-o înlănțuire de imagini, într-o manieră fantastică. Sursa de inspirație a operei sale o reprezintă propria experiență amoroasă, tumultul emoțiilor, și vulnerabilitatea feminină în procesul de căutare a iubirii perfecte.

Pornind de la imagistica corpului, opera artistei Berline de Bruyckere abordează teme universale, legate de viață și de moarte, durere și suferință, dragoste și compasiune. Privind lucrările lui De Bruyckere, suntem confrunțați a observa existența șocantă a corpului uman în

diverse situații, în timp ce devenim conștienți de ideile și emoțiile născute din propriile noastre amintiri și frici, dar și dintr-o memorie universală, colectivă.

Un aspect important în evoluția reprezentării corpului, pe care l-am consemnat în continuare, este reprezentat de apariția imaginii pornografice, odată cu încurajarea exhibiționismului, a dezvăluirii intimității, prin modificarea limitelor dintre spațiul public și cel privat, așa cum am menționat anterior. Pornografia îi oferă privitorului privilegiul de a vedea tot, în schimbul unui sume modice, favorizând practici de genul voaieurismului. În cazul acestei practici, cenzura este înlăturată, totul este posibil pe ecran, filmele porno îți oferă această promisiune, chiar dacă este vorba doar de o amăgeală a ne-văzutului. Potrivit lui Pascal Bruckner, prin revelarea acestor tipuri de imagini sunt înlăturate ultimele însemne ale pudorii. Artiștii s-au inspirat din aceste practici, oferind operelor lor caracter transgresiv în încercările de înlăturare a tabuurilor de orice natură, imaginea pornografică devine pretext al reprezentării, nimic nu rămâne ascuns privirii. În societatea contemporană, pornografia asimilează sexualitatea, conferindu-i o nouă formă, în prezent asistăm la o seducție a actului amoros, lipsită de partea care implică jocul seducției. Mîntea este subjucată carnalității, primează seducția pentru corp și tot ce implică acesta. Corpul alături de imaginea explicită devine principalul actor al acestui nou tip de discurs.

În acest context și-a făcut apariția seria de tablouri *Made in Heaven* (Produs în Rai), a artistului Jeff Koons. În paradisul pe care ni-l prezintă Jeff Koon, pornografia dobândește valențe estetice, sentimentale dar și obscene. Seria de lucrări *Made in Heaven*, este o declarație de înlăturare a sentimentului de vinovăție, referitor la propria sexualitate. Jeff Koons înlătură granițele dintre artă și viața personală; alături de soția sa, cei doi devin subiectul operei sale fiind surprinși în diverse ipostaze amoroase. Pentru Jeff Koons, erotismul oferă un teritoriu propice în care idealurile elevate sunt trădate de impulsuri fiziologice, și în care frumosul este banalizat.

Lucrările artistei Betty Tompkins transformă imaginea pornografică în artă. Imaginea pornografică reprezintă doar armătura pe care se sprijină demersul ei artistic; în opera lui Betty Tompkins regăsim calitatea picturală, raportarea la sine, frumusețe și abstracție. Prin subiectul și tehnica adoptată Tompkins optează a transforma explicitul într-o imagine demnă de a deveni reprezentare picturală, conferindu-i importanță și frumusețe.

În cel de-al treilea capitol am analizat creația artistică a unor pictori contemporani, pe care îi considerăm importanți pentru practica artistică proprie și care ne oferă o viziune

personală asupra temei în societatea contemporană și ne prezintă diverse fețe ale acesteia; îi vom avea în vedere pe Cecily Brown, Erich Fisch, John Currin și David Salle.

Anii '80 aduc în prim-plan reafirmarea picturii ca gen artistic, în ciuda deceniilor anterioare, sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, care anunțau moartea acesteia. Pictura contemporană va face uz de noile media, se va folosi de fotografie sau film în realizarea de imagini picturale, în timp ce va continua a se raporta la predecesorii săi. Raportul stabilit cu trecutul va fi unul diferit față de cel al mișcărilor avangardiste, anterioare, valorificarea va înlocui contestarea și anularea. Vechii maeștri ai picturii devin modele de referință pentru pictorii contemporani. De exemplu, opera artistului John Currin reînvie tematica picturii de gen, specifică maeștrilor din Țările de Jos, reușind să îmbine în creația sa referințe tradiționale alături de noi mijloace picturale, într-o viziune puternic individualizată.

Artistului contemporan îi revine sarcina de a-și manifesta într-o manieră cât mai personală viziunea intimă asupra lumii, făcând uz de noile mijloace, în procesul de căutare a propriei identități artistice. În pictura contemporană, imaginea devine pretext pentru reprezentare picturală, aceasta nu mai chestionează problematica mediului, ci se concentrează asupra acestuia. Operele pictorilor devin alegorii ale mediului artistic. Pictorul contemporan se va folosi de toate mijloacele noilor tehnologii, dar și de cele tradiționale, de cele mai variate referințe, fie ele legate de operele predecesorilor sau influența mass-media și a societății în care trăiește, pentru a invita privitorul să descifreze adevărurile încapsulate în propria artă.

Cecily Brown abordează tematici precum sexualitatea, atracția, corporalitatea, într-o manieră senzuală ce îmbină figurativul cu abstractul prin intermediul tehnicii picturii în ulei. În picturile artistei britanice imagini ale cuplurilor, a corpurilor sau fragmente ale acestora, par a se încolăci pe suprafețele pânzelor de mari dimensiuni, într-o reprezentare ce evocă un amestec de fantasmă și amintiri. Privitorul este incitat, asemenea unui voyeur, să pătrundă în acest univers erotic al opulenței în care corpurile devin pete de culoare, lasând loc imaginației în descifrarea imaginilor. Încărcate de erotism, picturile ei nu explică ci sugerează. Sexualitatea și erotismul reprezentărilor nudurilor își găsesc ecoul în uz-ul unei coloristici bogate, expresioniste, gestuale și împăstate. Cecily Brown, prin opera sa, evocă însăși pulsivitatea vieții umane, trezind emoții asociate cu pasiunea, plăcerea, tactilul, într-o abordare feminină unică.

Pictura lui Erich Fischl abordează tematica cuplului și a sexualității, într-o prezentare realistă a problemelor conjugale specifice clasei de mijloc din societatea americană.

Narațiunea vizuală și psihologică sunt caracteristici importante ale demersului său artistic. În picturile lui Fischl scene private din viața de cuplu intrigă privitorul la construcții de scenarii imaginare, oferindu-i privitorului posibilitatea de a-și exercita reflexul natural de contemplare a poveștii, acestuia revenindu-i rolul de a umple golurile care lipsesc din „puzzle-ul” prezentat. Teatrul joacă un rol important în demersul artistic a lui Fischl, remarcat prin modul de compunere a cadrelor, a alegerii personajelor și a obiectelor ce vor fi pictate. În picturile artistului american, corpul devine expresie a experienței umane, trăită la nivel fizic și emoțional. Personajele lui Fischl nu își construiesc identități false, nu apelează la cosmetizare, ele ne sunt prezentate așa cum sunt în viață de zi cu zi. Nudurile sale, chiar dacă sunt goale poartă haina psihologică a melancoliei și a alienării omului contemporan. Pictura lui Erich Fischl devine o cronică a vieții contemporane, din perspectiva investigării multiplelor fețe ale sexualității.

Pictura lui Currin realizează o radiografie a societății contemporane, o societate decadentă, superficială. Pictura artistului american îmbină estetica frumosului cu cea a grotescului în reprezentări lubrice de personaje feminine sau cupluri, aflate în diverse etape ale vieții. Remarcabilă prin virtuozitatea tehnică, pictura lui Currin este inspirată de un amestec complex de cultură și subcultură, de pictura în ulei a artiștilor renascentiști, filmele americane, ilustrațiile revistelor pentru femei a anilor '40 și imagini pornografice. Bazată pe clișee, opera lui Currin este o operă a contrastelor, în care personajele sale devin o caricaturizare a standardelor societății. Artistului îi face plăcere a confrunța privitorul, oferind o viziune ironică a societății prin modul de construcție al personajelor sale, hibride, a căror corp este supus transformărilor, talia este subțiată, membrele sunt alungite iar însemnele sexualității sunt accentuate. Abordând tema erotismului, artistul folosește ca sursă de inspirație imagini pornografice, pentru a picta scene în care dezvăluie total detaliile actului sexual, nelăsând imaginației nimic pentru a fi descoperit. Lipsite de încărcătura emoțională, picturile lui Currin devin simple pretexte în vederea reprezentării plastice. Opera lui John Currin ilustrează bolile societății contemporane, de sub aspectul fin al esteticii clasei mijloci, care funcționează asemenea unui ambalaj, ne este prezentată urâtenia aflată sub acesta, cu râsetele false, proporțiile grotești și corpuri decadente.

Pictura lui David Salle este încărcată de mister, ea aduce un aport important sensibilității post-moderne, prezentând corpul ca simbol al experiențelor existenței umane, din perspectiva senzualității și a sexualității. Imbinând o serie de referințe și surse de inspirație, folosindu-se de motive recurente precum nudul feminin, barca, vasele ceramice, artistul își

compune imaginile, asemenea unui dirijor, pe două sau trei registre, amintind de specificul tehnicii colajului. Jucându-se cu alăturările de imagini distincte, artistul este interesat de rețeau logică care se stabilește între două medii care se exclud reciproc, creând disjunție și disonanță în cazul alăturărilor de elemente în cadrul aceleiași picturi. Modul de compunere a imaginilor simultane ia naștere organic, lucrurile pare a se succede în mod natural, o reprezentare o implică pe următoarea și tot așa mai departe, creând un ritm asemănător muzicii. Încărcate de teatralitate, picturilor lui David Salle le lipsește factorul narativ. Privitorului îi sunt oferite simple indicii, dar nu și o intrigă a lucrurilor, acestuia revenindu-i rolul de a-și găsi propriile semnificații și interpretări. Pictorul american se folosește de imaginea nudurilor feminine pentru a le transforma în pretext al redării picturale, ele devin evocări ale unei realități, ale unei imagini. Pictura lui Salle ne oferă o realitate erotică, o lume a dorințelor, a afecțiunii și a singurătății, a adorației și a contemplării.

În ultimul capitol, cel de-al patrulea, am supus analizei etapele propriului demers și proces artistic, în directă relație cu tema și conceptul din spatele lucrărilor. Am menționat într-o modalitate structurată proiectele pe care le-am realizat în perioada prezentului program de cercetare doctorală în domeniul artelor vizuale. Este vorba despre lucrări seriale ce au ca nucleu central imaginea cuplului, surprins sub forma unor instantanee în cadrul existenței cotidiene, din prisma experienței personale și a propriei viziuni asupra iubirii.

Corpul, în arta contemporană, fie că este vorba despre corpul artistului sau subiectul operelor sale, poartă încărcătura existenței umane. Frumusețea lui constă în abordarea pe care ne-o oferă artiștii în operele lor, sinceră, marcată de vulnerabilitatea și prețiozitatea. Prin dezinhibarea sexualității și schimbarea raportului dintre suflet și trup, trupul primează acum sufletului, viziunea asupra iubirii s-a modificat. În contemporaneitate, dragostea sinceră este asociată cu ideea de spontaneitate. Intimitate sentimentului este reinventată, lucruri care erau considerate tabuu în trecut devin obișnuite în viața de astăzi, propunând un stil de viață alternativ. Spațiului iubirii nu îi mai este atribuită intimitatea dormitorului ci exhibarea spațiului public. Există o multitudine de descrieri ale vieții sexuale, descrieri despre cum să ai o viață intimă înfloritoare, sexualitatea devine un însemn al puterii. Prin importanța acordată interiorității artistului, este reintrodusă latura emotivă în creația artistică. Conținutul operei de artă devine fundamental, teme precum iubirea, erotismul, sexualitatea, devin mijloace de raportare și de definire a propriei identități sau a caracterizării societății contemporane.

În viziunea personală, iubirea împreună cu visele, credința și arta, oferă omului un refugiu împotriva cruzimii existenței istorice, conferind vieții starea de grație a transcederii. Iubirea nu consumă omul, ci îl înalță, îl face mai bun. Prin iubire, omul se împlinește și devine „complet” la modul plenar.